

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Lyngdal kommune
Postboks 353
4577 LYNGDAL

Deres ref.
2016/1303-0

Vår ref.
17/3059

Dato
24.05.2017

Klage fra Lyngdal kommune over Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i Agder politidistrikts lokale struktur

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 9. mars 2017 fra Lyngdal kommune. Videre vises det til Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur i forhold til Lyngdal kommune:

«Sammenslåing av Farsund lensmannsdistrikt og Lyngdal lensmannsdistrikt, til Farsund og Lyngdal lensmannsdistrikt. Lensmannsdistriktet vil ha følgende tjenestested og administrasjonssted: Farsund og Lyngdal lensmannskontor (Farsund).

Sammenslåing av Mandal politistasjonsdistrikt, og lensmannsdistriktene Lindesnes, Åseral, Marnardal og Audnedal, og Høgebostad, til Lindesnes politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet har følgende tjenestesteder: Mandal politistasjon, og Byremo lensmannskontor».

Politidirektoratet har i brev av 28. mars 2017 oversendt klagen fra Lyngdal kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Lyngdal kommune og Agder politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Lyngdal kommune er blitt forelagt for berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Jan Inge Helgheim
22 24 55 91
jan-inge.helgheim@jd.dep.no

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

«Målet med reformen er et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikt, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontor og politistasjoner.

Som en del av nærpolitireformen har politimesterene utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpolti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesterenes forslag er blant annet basert på forutgående involvering av kommuner og politiets tjenestemannsorganisasjoner lokalt.

Politimesterenes tilrådninger ble oversendt til Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets avgjørelser om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I brev av 9. mars 2017 fra Lyngdal kommune anmodes det om at Lyngdal lensmannskontor og Farsund lensmannskontor blir opprettholdt som egne kontorer. I tillegg ønsker Lyngdal kommune at lensmannskontoret på Byremo legges inn under Lyngdal og Farsund lensmannsdistrikt. Dette på grunn av den kommune-reformprosessen som nå gjennomføres mellom kommunene Lyngdal og Audnedal.

Kommunen har videre blant annet anført at Lyngdal ligger strategisk og sentralt i forhold til E39 og at kommunen er et geografisk midtpunkt i politidistriktet. I klagen er det vist til bosettingsmønster og befolkningsvekst, antall innbyggere/besøkende, handel og turisme samt rekkevidde innenfor responstiden for trafikkulykker som viktige elementer i kommunens vurdering av behovet for å ha et eget lensmannskontor i Lyngdal. Videre er det vist til at lensmannskontoret har en sentral plassering både for ansatte og for innbyggere. Det er også fremholdt i klagen fra Lyngdal kommune at Lyngdal lensmannskontor har størst saksmengde både i sivile saker og straffesaker i Lister, og at det er et godt samarbeid mellom lensmannskontoret og Lyngdal kommune på en rekke områder.

Lyngdal kommune har utover dette begrunnet klagen med fremtidig kommunesammenslåing. Det er i den forbindelse vist til at kommunene Lyngdal og Audnedal er i prosess med å danne ny kommune fra 1. januar 2020, og at det vil få stor betydning for beslutningen fra Politidirektoratet vedrørende den lokale strukturen i Agder politidistrikt.

Videre er det også vist til beslutningen om at det i ny tjenestestedsstruktur opprettes eget lensmannskontor på Byremo som skal betjene kommunene Marnardal, Åseral, Audnedal og Hægebostad, samt indre deler av Kvinesdal. Lyngdal mener at det mest naturlige er at lensmannskontoret på Byremo blir lagt under Lyngdal lensmannskontor i Farsund og Lyngdal lensmannsdistrikt, istedenfor under Lindesnes politistasjonsdistrikt slik Politidirektoratet har besluttet. Dette begrunnes blant annet med den pågående kommunereformprosessen og det arbeidet som skal gjøres i lokale og regionale politiråd, og mellom kommunen og politiet.

3. Anførsler fra berørte kommuner

Politidirektoratet har opplyst at tre av kommunene i Agder politidistrikt har kommet med synspunkter på klagen fra Lyngdal kommune. Dette er henholdsvis Audnedal, Flekkefjord og Hægebostad. Audnedal og Hægebostad kommuner støtter Politidirektoratets avgjørelse, mens Flekkefjord kommune støtter klagen fra Lyngdal kommune.

Audnedal kommune har blant annet anført:

«Vi støtter Politidirektørens beslutning om endringer i tjenestestedsstruktur i Agder politidistrikt med nytt tjenestested på Byremo knyttet til Mandal politistasjonsdistrikt. Foreslåtte endringer i klage fra Lyngdal kommune vil vi derfor fraråde».

Flekkefjord kommune har blant annet anført:

«Det følger av denne vedtaksformuleringen at Flekkefjord kommune støtter klagen fra kommunene Lyngdal, Birkenes og Bygland om avvikling av de stedlige lensmannskontorene på de tre nevnte stedene.»

Hægebostad har blant annet anført:

«Hægebostad kommunestyre ønsker ikke noen endringer i foreslåtte inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter som kan medføre svekkelse av planlagt felles lensmannskontor på Byremo for kommunene Åseral, Marnardal, Audnedal og Hægebostad.»

4. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 28. mars 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere avgjørelse i forhold til Lyngdal kommune.

Politidirektoratet har vist til at avgjørelsen av 13. januar 2017 om sammenslåing av Farsund lensmannsdistrikt og Lyngdal lensmannsdistrikt, til Farsund og Lyngdal lensmannsdistrikt med tjenestested Farsund, var basert på tilrådning fra politimesteren i Agder politidistrikt. Politimesterens tilrådning er basert på politifaglige vurderinger og en lokal prosess, med involvering av kommuner og fagforeninger.

Videre er det vist til at direktoratet har vurdert innspillene og synspunktene som har fremkommet, både i klagen fra Lyngdal kommune, og politimesterens synspunkter i brev av 15. mars 2017. Politimesteren har beskrevet hvordan politiets tjenester skal ivaretas i Lyngdal kommune når lensmannskontoret sammenslås, og Politidirektoratet har etter dette lagt til grunn at politimesteren har gjort gode politifaglige vurderinger i tråd med nærpolitireformens målsettinger.

Berørte kommuner er forelagt klagen fra Lyngdal kommune, og Politidirektoratet har vurdert de mottatte innspillene fra Audnedal, Flekkefjord og Hægebostad kommuner. Etter direktoratets vurdering fremkommer det ikke opplysninger i tilbakemeldingene fra disse kommunene som tilsier en endret vurdering.

Politidirektoratet har etter dette konkludert med at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å fravike de vurderinger som ligger til grunn for tilrådingen fra politimesteren i politidistriktet om endringer i den lokale strukturen i Agder politidistrikt.

5. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av

forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet.

Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd.

For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen for dette i Agder politidistrikt. Det fremkommer her blant annet at politimesteren i Agder har hatt en omfattende lokal prosess med involvering av kommunene, i tillegg til tjenestemannsorganisasjonene.

Lyngdal kommune har blant annet begrunnet klagen med at kommunen ligger strategisk og sentralt i politidistriktet, og at den utgjør et geografisk midtpunkt i fylket. Kommunen har opplyst at den i dag er den bykommunen i Agder med størst befolkningsvekst, som pr. i dag har en befolkning på 8 600. I turistsesonger og helger er befolkningsgrunnlaget vesentlig høyere, etter det opplyste oppimot 25 000 i sommermånedene.

Det er opplyst at Lyngdal etter denne strukturendringen vil få 18 kilometer til nærmeste tjenestested som er Farsund. Politimesteren har i sin tilrådning av 15. desember 2016 blant annet gjort følgende vurderinger for stedsvalget: Farsund dekker en utkant av lensmannsdistriktet, mens Lyngdal også vil kunne få polititjenester fra Mandal og andre deler av politidistriktet på kortere tid enn Farsund vil kunne få.

Lyngdal og Farsund kommuner har tilnærmet likt befolkningsgrunnlag. Farsund kommune har et omland (Vanse-Borhaug) med en spredt befolkning (ca. 5 000 innbyggere) som får lenger avstand til politiet om man etablerer tjenestested i Lyngdal. Videre er det fremholdt at Farsund har et mer etablert uteliv enn Lyngdal.

Politimesteren har blant annet fremholdt at den fleksibiliteten som ligger i å endre strukturen til et felles lensmannskontor, med politikontakt for Lyngdal kommune, er avgjørende for at Agder politidistrikt skal levere tjenester med best mulig kvalitet og med synlig tilstedeværelse. I denne sammenheng er det politidistriktets vurdering at synlig tilstedeværelse best leveres med flere operative patruljer enn med lensmannskontor med begrensede åpningstider og bemanning. Dialog og forpliktende samarbeid med kommunene skal utvikles gjennom politiråd, politikontakt og den forebyggende tjenesten. Politimesteren har også fremholdt at kvaliteten på polititjenesten vil bli like god, og på flere områder bedre, med den effektiviseringen av distriktet som er besluttet.

Departementet er i likhet med Politidirektoratet av den oppfatning at politimesteren har foretatt politifaglige vurderinger i tråd med nærpoltireformens målsettinger, og at kravene til publikumsservice, tilgjengelighet og beredskap er ivaretatt.

Departementet mener for øvrig at etablering av større tjenesteenheter vil legge til rette for mer hensiktsmessig polititjeneste, gjennom blant annet omdisponering av ressurser til operativ tjeneste, herunder vil økt patruljevirkosomhet kunne gi kortere responstid.

De endringene som er besluttet for Agder politidistrikt vil etter departementets vurdering legge til rette for at de sentrale kravene til polititjeneste som er beskrevet i Prop. 61 LS (2014-2015) og Innst. S 306 (2014-2015) kan ivaretas på en god måte.

Lyngdal kommune har utover dette begrunnet klagen med pågående prosess om fremtidig kommunesammenslåing fra 1. januar 2020. Etter departementets vurdering er det naturlig å ta stilling til dette spørsmålet på ny etter at en eventuell kommunesammenslåing er vedtatt og iverksatt, og etter at vi har fått evaluert nærpoltireformen.

For øvrig vil departementet bemerke at politikontakten i den nye politistrukturen vil få en sentral rolle i samspillet mellom driftsenheten, politistasjonsdistriktet og kommunen. Departementet mener at politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, på en god måte vil bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, herunder opparbeide seg god lokalkunnskap om kommunen.

Berørte kommuner har blitt forelagt klagen i henhold til forskriften § 5 annet ledd.

Departementet finner etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets avgjørelse om ny tjenestestedsstruktur for Lyngdal kommune i Agder politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd. En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur